

Vervoer in beslag genomen/aangetroffen Gevaarlijke Stoffen door of in opdracht van de overheid

Bericht van de Inspectie Leefomgeving en Transport en de Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Algemeen

De landen die zijn aangesloten bij het ADR hebben gezamenlijk besloten dat de artikelen 1.1.3.1 d) en e) van het ADR zo uitgelegd moeten worden dat het vervoer door overheden van aangetroffen of in beslag genomen gevaarlijke stoffen niet onder de reikwijdte van het ADR valt. Deze stoffen mogen door overheidsdiensten of onder hun toezicht vervoerd worden zonder dat voorschriften uit het ADR van toepassing zijn. De enige voorwaarde is dat het vervoer veilig plaatsvindt.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) houdt toezicht op de nationale wet- en regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Door de vastgestelde uitleg van het ADR heeft de ILT geen invloed meer op en betrokkenheid bij het vervoer door overheden van aangetroffen of in beslag genomen chemicaliën.

Dit document:

- geeft uitleg over de reikwijdte van de interpretatie van het ADR,
- behelst de intrekking van de bestaande werkinstructie,
- geeft op vrijwillige basis te gebruiken beheersmaatregelen om veilig te vervoeren en
- geeft informatie over de verwijdering van lachgascilinders.

Reikwijdte

- *Wie:* alle (semi) overheidsdiensten/openbare diensten welke een taak hebben om de openbare veiligheid (mens, dier en milieu) te beschermen. Zij mogen zelf deze stoffen vervoeren maar dit ook, onder hun toezicht, door andere partijen (zoals calamiteitenbestrijders) laten vervoeren.
- *Wanneer:* bij incidenten, dumpingen, in beslagnames, ruiming (ook van dierziektes), aantreffen op de openbare weg / in openbaar gebied en alles wat daaruit voortvloeit.
Let op: incidenten/voorvallen/ongevallen in het reguliere transport van gevaarlijke stoffen vallen hier niet onder!
- *Waarheen:* van vindplaats/plaats van inbeslagname tot aan waar de gevaarlijke stoffen worden verwerkt dan wel vernietigd. Van bijvoorbeeld openbare weg naar politiebureau, naar NFI, naar het beslaghuis, naar een verwerker of vernietiger. Ook naar het buitenland. Deze locaties moeten hiervoor wel vergund zijn.
Let op: vervoer vanaf een verwerker dient wel aan het ADR te voldoen.

Intrekking bestaande werkinstructie

De bestaande werkinstructie welke is verzonden in de brief “Werkinstructie inzake het vervoer van onbekende chemicaliën afkomstig van dumpingen of illegale laboratoria” van 18 maart 2019 komt hiermee te vervallen.

Vrijwillige beheersmaatregelen

Hoewel de voorschriften uit het ADR niet van toepassing zijn, blijft de verplichting om melding te maken van incidenten in Artikel 47 van de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen wel bestaan. Wanneer er tijdens transport zoals in deze notitie is beschreven een incident voordoet moet dit worden gemeld.

Let op: vanuit bijvoorbeeld de ARBO wetgeving gelden natuurlijk nog wel regels met betrekking tot de veiligheid. Het niet regelen of niet maken van afspraken voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is dus geen optie. Voor de veiligheid van omstanders en met name ook van betrokken hulpverlenend personeel is het heel belangrijk dat zichtbaar is dat het voertuig gevaarlijke stoffen bevat.

Onderstaande vrijwillig in te voeren beheersmaatregelen qua verpakking en vervoer vormen een kader dat een acceptabel veiligheidsniveau mogelijk maakt.

a. Algemeen

De vervoerder heeft een deskundige geraadpleegd welke is opgeleid in de gevaren van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Bijvoorbeeld een veiligheidsadviseur voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg genoemd in 1.8.3 van het ADR.

b. Vervoersdocument

Er wordt een vervoersdocument opgemaakt waarop wordt vermeld:

1. de afzender, inhoudende de NAW gegevens van degene die opdracht geeft voor het transport en de naam en telefoonnummer van de desbetreffende contactpersoon;
2. de ontvanger, inhoudende de NAW gegevens van de locatie waar de stof fysiek naar toe gaat;
3. het adres van laden, of indien dat niet bekend is, de desbetreffende GPS-coördinaten;
4. het aantal en de soort verpakkingen;
5. de lading, door middel van de tekst “stoffen met onbekende gevaareigenschappen” eventueel aangevuld met “vermoedelijk.....” als men een vermoeden heeft om welke stof(fen) het gaat;
6. de geschatte hoeveelheid waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen vaste stoffen in kilogram en vloeistoffen in liters (bij vaste stoffen met vermoedelijke explosieve eigenschappen de geschatte bruto massa);

c. Verpakken

Voor vaste stoffen met explosieve eigenschappen geldt dat, voor zover de desbetreffende stoffen niet zijn verpakt in overeenstemming met het ADR, zij verpakt worden in combinatieverpakkingen, bestaande uit antistatische zakken die in een buitenverpakking zijn geplaatst, zijnde kartonnen dozen van het type 4G, die minimaal voldoen aan het prestatieniveau voor verpakkingsgroep II.

Voor alle andere stoffen geldt dat de verpakkingen zijn gesloten. Verpakkingen die niet kunnen worden gesloten, worden met hun inhoud geplaatst in geschikte overmaatse verpakkingen die wel kunnen worden gesloten. Als dit niet mogelijk is, moet de inhoud worden overgepakt in een geschikte verpakking en wordt de oorspronkelijke, lege en niet-gereinigde verpakking apart verpakt in een afsluitbare oververpakking.

Voorwerpen die gevaarlijke stoffen bevatten en die door hun vorm of volume niet volgens bovenstaande instructies kunnen worden verpakt, moeten zodanig worden ingepakt dat er tijdens het transport geen gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen.

Verder moeten de verpakkingen worden geplaatst in vloeistofdichte, chemicaliënbestendige laadeenheden of in verpakkingen dan wel oververpakkingen die voldoen aan 4.1.1.2 van het ADR en die groot genoeg zijn om bij lekkage alle aanwezige stof op te vangen. Verpakkingen met vloeistoffen worden met de openingen naar boven geplaatst en steken niet boven de laadeenheden of verpakkingen uit.

d. Drukhouders

Drukhouders worden rechtop vervoerd. Indien de kranen niet beschermd zijn, moeten aanvullende maatregelen worden genomen om deze te beschermen. Niet integere drukhouders worden vervoerd in bergingsdrukhouders conform 4.1.1.20 van het ADR.

e. Wijze van vervoer

Voor vaste stoffen met explosieve eigenschappen geldt dat het vervoer uitsluitend plaats vindt in EX/II of EX/III voertuigen waarop aan beide lange zijden en aan de achterzijde grote etiketten van het model nr. 1., zonder compatibiliteitsgroep, zijn aangebracht.

Voor alle overige stoffen geldt voor het gebruikte voertuig dat op alle plaatsen waar de laadruimte te betreden is, een etiket met het opschrift "Voorzichtig betreden: onbekende chemicaliën" wordt geplaatst. De letters zijn ten minste 25 mm hoog

Het voertuig is voorzien van oranje borden conform 5.3.2.1.1 van het ADR. De chauffeur is minimaal opgeleid voor zijn/haar taak bijvoorbeeld door een 1.3 ADR opleiding of een ADR certificaat volgens 8.2.1 van het ADR. Het voertuig heeft de uitrusting voor alle klassen aan boord genoemd in 8.1.5 van het ADR en heeft tevens minimaal 1 brandblusser van 6 kg voor de brandklassen A, B en C aan boord.

Verwijdering van lachgascilinders

Lachgas valt naast het ADR ook onder de Opiumwetgeving en mag derhalve alleen vervoerd worden door ambtenaren welke voor die betreffende wetgeving zijn aangesteld. Echter heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid aangegeven dat gedumpte cilinders van lachgas, welke in de regel leeg zouden zijn, niet onder de Opiumwet vallen. Deze cilinders mogen als zodanig ook vervoerd worden door andere partijen. Zie voor een nadere toelichting de bijgevoegde brief.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

NVRD
Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem

Directoraat-Generaal Ondermijning

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Projectnaam

Verwerking van
lachgascilinders uit de
openbare ruimte

Ons kenmerk

4761979

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak iun uw
brief behandelen.*

Datum 4 juli 2023
Onderwerp Verwerking van lachgascilinders uit de openbare ruimte

Geachte heer/mevrouw,

Begin april hebben de Koninklijke Vereniging van Afval- en Reinigingsdiensten (NVRD) en de Vereniging van Afvalbedrijven (VA) de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW) schriftelijk verzocht om samen de problemen van lachgascilinders in de afvalketen aan te pakken. Deze problemen zijn ontstaan na invoering van het lachgasverbod. Tot aan het verbod werd door verkopers met statiegeld op de cilinders gewerkt en deze werden dus ingeleverd en hergebruikt. Sinds het verbod op 1 januari, verschijnen meer lachgascilinders in de openbare ruimte en in de afvalketen, waarbij onduidelijk is welke bevoegdheden partijen in die keten hebben als het gaat om het vervoeren en verwerken van de cilinders. De NVRD en VA vragen om een verduidelijking van de situatie en praktische oplossingen.

Naar aanleiding van deze brief heeft er de afgelopen periode overleg plaatsgevonden tussen de ministeries van JenV, IenW, de politie, de NVRD en VA, met als doel het vinden van een snelle en praktische oplossing voor een veilige afhandeling van lachgascilinders uit de openbare ruimte en in het afval. Uit dit overleg blijkt dat het juridisch mogelijk is om (nagenoeg) lege cilinders uit de openbare ruimte op te laten halen door andere partijen dan de politie. Met deze brief bevestigen wij de afspraken zoals gemaakt in het directeurenoverleg van 30 juni jl. en geven wij nadere informatie. Dit doen wij mede namens het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Uitgaande van de praktijk van de afgelopen periode kan worden gesteld dat het overgrote deel van de in de openbare ruimte aangetroffen, zo niet alle, (nagenoeg) leeg zijn. De (nagenoeg) lege cilinders die in de openbare ruimte worden gevonden kunnen daarom juridisch worden geclassificeerd als afval en niet als drugs. Dit betekent dat zij niet onder de Opiumwet vallen, waardoor andere partijen dan de opsporingsdiensten het mogen vervoeren en verwerken. De gemeentereinigingsdiensten mogen de cilinders opruimen als ze deze tegenkomen. Het opruimen van de cilinders is geen taak van de politie.

Hoewel (nagenoeg) lege lachgascilinders dus niet onder de Opiumwet vallen, geldt wel (evenals voor de invoering van het gebruiksverbod) het ADR (het

internationale verdrag voor het vervoer van gevaarlijke goederen over de weg) omdat het een gevaarlijke stof betreft. Op 27 maart 2023 heeft de Joint Meeting of the RID Committee of Experts and the Working Party on the Transport of Dangerous Goods een geharmoniseerde interpretatie aangenomen m.b.t. 1.1.3.1 (d) en 1.1.3.1 (e) ADR waardoor de voorschriften van het ADR uitdrukkelijk niet van toepassing zijn op de inbeslagname van gevaarlijke stoffen en het vervoer van die stoffen door of in opdracht van openbare diensten naar een veilige opslagplaats of een plaats van verwerking. Dit geldt ook voor onbeheerd aangetroffen gevaarlijke stoffen. Gemeentelijke afvalverwerkingsbedrijven en de partijen die door hen zijn gecontracteerd mogen de aangetroffen lachgascilinders dus vervoeren, mits dat vervoer door of in opdracht van een openbare dienst plaatsvindt. Uiteraard moet het vervoer door de bevoegde autoriteiten en het vervoer dat in opdracht van de bevoegde autoriteiten plaatsvindt, wel op een veilige manier gebeuren, conform andere relevante voorschriften (onder meer uit de wet vervoer gevaarlijke stoffen) en vanuit de verantwoordelijkheid als werkgever. We raden de openbare diensten aan om hierover goede afspraken te maken.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
4 juli 2023

Ons kenmerk
4761979

NVRD en VA vragen in hun brief ook om (her)invoering van een statiegeldsysteem voor lachgascilinders. Van een van overheidswege opgelegd statiegeldsysteem voor deze cilinders is nooit sprake geweest. Tot aan het verbod werd door verkopers borg gerekend op de cilinders en werden deze meestal ingeleverd en hergebruikt. Aangezien deze cilinders sinds het verbod alleen in de technische industrie en medische sector legaal mogen worden toegepast, wordt alleen in die sectoren nu met borg gewerkt. De cilinders die in de openbare ruimte en de afvalketen belanden, worden niet legaal in Nederland aangeschaft en er is dan ook geen borg betaald in Nederland. Een borg- of statiegeldsysteem zal dus voor de problematiek in Nederland geen oplossing bieden.

Bovenstaande afspraken lost een deel van de door NVRD en VA ervaren problemen op. De komende periode zullen alle betrokken partijen verder het gesprek voeren over de resterende problematiek van lege lachgascilinders.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat dit op dezelfde constructieve wijze gebeurt als de afgelopen periode het geval is geweest.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Justitie ■ Veiligheid

Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat